

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea și modificarea Legii nr. 132 din 31.05.2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, inițiată de domnul deputat PNL Gabriel-Ioan Avrănescu împreună cu un grup de parlamentari PNL, UDMR (**Bp. 536/2021**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, în sensul că primele de asigurare aferente contractelor RCA vor fi plafonate la nivelul tarifului de referință publicat de către Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF).

Ca urmare a acestei plafonări, noțiunea de asigurat cu risc ridicat va fi eliminată, întrucât prima de asigurare calculată pentru un asigurat cu risc ridicat are în vedere tariful de referință, publicat de către ASF, înmulțit cu valoarea factorului „N” stabilit de către ASF¹.

¹ În prezent 36%

II. Observații

1. Precizăm că, în baza directivelor europene în domeniu, începând cu anul 2007, tarifele de primă pentru asigurarea RCA au fost liberalizate potrivit angajamentului asumat de România prin programul de aderare la structurile europene, angajament ce privește implementarea regulilor economiei libere de piață cu respectarea celor patru libertăți fundamentale ale Uniunii Europene².

Este de menționat că negocierile au determinat condițiile de aderare și de integrare în Uniunea Europeană a fiecărui stat candidat, iar la data aderării la Uniune, statele au adoptat *acquis-ul*, respectiv legislația construită pe baza Tratatelor fondatoare ale Uniunii.

În condițiile date, menționăm că, potrivit art. 148 alin. (2) din *Constituția României, republicată*: „Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.”

Referitor la rolul ASF în stabilirea prețurilor în cazul asigurărilor RCA, este de precizat că, în conformitate cu prevederile legislației europene în domeniu, respectiv ale *Directivei 2009/138/CE*³, nici ASF și nicio altă autoritate a statului nu are competența de a interveni în sensul aprobării tarifelor de primă pe care un asigurător intenționează să le practice:

„Articolul 21 Condiții privind polițele și nivelul primelor

(1) Statele membre nu impun aprobarea prealabilă sau notificări sistematice cu privire la condițiile de asigurare generale și speciale, nivelul primelor, bazele tehnice folosite în special la calcularea nivelului primelor și rezervelor tehnice sau la formulare și alte documente tipărite pe care o întreprindere intenționează să le folosească în interacțiunile sale cu deținătorii polițelor de asigurare sau cu întreprinderile cedente sau retrocedente. [...]

²A se vedea articolul 26 din TFUE

³ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)

(2) *Statele membre nu mențin și nu introduc notificarea prealabilă sau aprobarea majorărilor de tarife propuse, decât ca element al unui sistem general de control al prețurilor. [...]*

Articolul 181 Asigurare generală

(1) *Statele membre nu solicită aprobarea prealabilă sau comunicarea sistematică a condițiilor generale sau speciale ale polițelor de asigurare, a nivelului primelor sau formularelor și altor documente imprimare pe care o întreprindere de asigurare își propune să le utilizeze în relațiile cu deținătorii de polițe de asigurare. [...]*

(3) *Statele membre pot menține sau introduce obligația de notificare prealabilă sau aprobare a majorărilor tarifelor propuse numai ca un element al unui sistem general de control al prețurilor”.*

În condițiile în care România nu a negociat și nu a implementat în legislația națională, de la data aderării și până la această dată, un sistem general de control al prețurilor, societățile de asigurare și-au stabilit propriile tarife de primă RCA și propriile criterii de segmentare a acestora.

Astfel, în cadrul unei economii libere și deschise, prețurile produselor și tarifele serviciilor și lucrărilor se determină în mod liber prin concurență, pe baza cererii și ofertei.

Este de menționat că, urmare a intrării în vigoare *Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie*, ASF a introdus în cuprinsul *Normei ASF nr. 20/2017*⁴ o serie de măsuri, astfel încât, eventuala creștere a tarifelor de primă să fie legată în principal de creșterea daunei medii înregistrate de către asigurători însă, chiar și așa, prin intermediul reprezentanței României la Bruxelles, Comisia Europeană a procedat la deschiderea unei acțiuni de infringement în *Cauza 2018/4075*⁵ având ca obiect modalitatea de transpunere în legislația națională a dispozițiilor *Directivei Solvabilitate II* și a *Directivei privind asigurarea auto*, cu scopul de a asigura convergența legislației naționale cu directivele europene în materie.

În vederea soluționării acestei cauze, în anul 2019, Guvernul României a înaintat Parlamentului României un *proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților*

⁴ *Norma nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, cu modificările și completările ulterioare*

⁵ *Încălcarea unor dispoziții din Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) și din Directiva 2009/103/CE privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi*

prin accidente de vehicule și tramvaie, care are în vedere conformarea legislației naționale cu prevederile legislației comunitare incidente și care prevede eliminarea oricărei restricții în ceea ce privește stabilirea tarifelor RCA de către asigurători, acesta fiind adoptat de către Senatul României în anul 2020, iar la momentul de față acesta se află în analiza comisiilor permanente din cadrul Camerei Deputaților (PL-x nr. 165/2020) pentru raport.

De asemenea, la nivelul Ministerului Finanțelor, se află în dezbatere publică un *proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă (Proiectul)*.

Consiliul Concurenței a făcut o serie de recomandări care au ca scop protecția, menținerea și stimularea concurenței și a unui mediu concurențial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor.

Dintre acestea, menționăm:

- posibilitatea ca polițele RCA să poată fi încheiate exclusiv pentru perioade de 6, respectiv 12 luni, în cazul persoanelor fizice. Opțiunea pentru o asigurare încheiată pe o perioadă multiplu de o lună conduce la creșterea costurilor asigurătorului, implicând astfel un cost anualizat mai mare decât cel al polițelor pe o perioadă mai lungă, respectiv la o posibilă afectare a gradului de includere în asigurări;

- eliminarea prevederii prin care asigurătorii sunt obligați să practice aceleași tarife indiferent de canalul de distribuție folosit. Impunerea folosirii aceluiași tarif constrânge posibilitatea reală a asigurătorilor de a practica tarife diferite, pentru anumite canale de distribuție, cum ar fi vânzările directe on-line, supuse unor costuri mai mici de vânzare decât canalele clasice (agenți, brokeri sau alți intermediari);

- introducerea unui preț de referință (cu caracter orientativ), definit ca fiind prețul mediu practicat de către unitățile specializate autorizate pentru manoperă în cazul efectuării reparațiilor de vehicule sau, în cazul înlocuirii temporare a vehiculului avariat sau a despăgubirii pentru lipsa de folosință, prețul mediu practicat pe piață de operatorii economici care desfășoară activități de închirieri autovehicule fără șofer cu plata anticipată a prestației contractate;

- completarea *Proiectului* cu definiția noțiunii de mandatar și de conflict de interese.

Alte soluții, care ar putea conduce la o stabilizare mai pronunțată a pieței, ar fi:

- creșterea gradului de cuprindere în asigurări. Măsura ar presupune implementarea unui sistem informatic care să colecteze datele din trafic (numărul de înmatriculare obținut din supravegherea camerelor video) în vederea depistării autovehiculelor care nu dețin o poliță RCA valabilă, sistem ce ar avea în vedere interconectarea bazelor de date ale Ministerului Afacerilor Interne și ale Ministerului Transporturilor;

- implementarea unui sistem de punctaj pentru fiecare tip de leziune și suferință pricinuită de un accident auto. Consiliul Concurenței apreciază că implementarea unui astfel de sistem poate crea un punct de referință pentru instanțele de judecată în cazul acordării despăgubirilor morale pentru vătămări corporale și deces și o predictibilitate mai mare pentru societățile de asigurare în ceea ce privește fundamentarea tarifelor;

- îmbunătățirea infrastructurii rutiere (marcaje rutiere, reconfigurări de intersecții etc.);

-îmbunătățirea comportamentului conducătorilor auto (implementarea de politici publice care să stimuleze conducerea preventivă);

- îmbunătățirea relației dintre părțile implicate în gestionarea contractelor RCA, în special asigurători și unități reparatoare.

2. În cazul pieței asigurărilor auto obligatorii, situația care a generat creșterea primelor de asigurare a fost declanșată de retragerea autorizației de funcționare a societății City Insurance și inițierea procedurilor privind falimentul acesteia.

Clienții uzuali ai societății au fost nevoiți să se reorienteze spre alte companii de asigurare din piață, însă, pentru acestea, odată cu majorarea numărului de clienți crește și nivelul de expunere asupra riscurilor inerente acoperirii daunelor rezultate din contractele încheiate.

Societățile de asigurare își calculează tarifele în așa fel încât să le permită acoperirea pierderilor și evitarea unei posibile intrări în insolvență.

Mai mult decât atât, resursele *Fondului de Garantare a Asiguraților*, din care urmează a fi despăgubiți asigurații City Insurance, sunt constituite din sume virate de companiile de asigurări de pe piață.

Astfel, dacă aceste sume nu vor fi suficiente, companiile de asigurări vor aduce contribuții suplimentare, situație care va conduce la creșterea costurilor acestora cu activitatea de asigurare RCA.

Menționăm că ASF este instituția care verifică modul de calcul al tarifelor polițelor RCA, pe baza notificărilor transmise de companii, însă, după cum am precizat, autoritatea nu are competența de a interveni în politica de tarificare a vreunei entități supravegheate din domeniul asigurărilor întrucât ar încălca dispozițiile *Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)*, potrivit căreia statele membre nu impun aprobarea prealabilă sau notificări sistematice cu privire la nivelul primelor, decât în cadrul unui sistem general de control al prețurilor.

Luarea unor măsuri de plafonare a tarifelor ar putea genera efecte nocive din punct de vedere economic, și anume:

- destabilizarea pieței asigurărilor auto și accentuarea riscului de ieșire de pe piață a societăților de asigurare care își desfășoară activitatea pe această piață⁶;

- acoperirea pierderilor din RCA prin mărirea tarifelor pentru alte produse de asigurare (ex. asigurările facultative CASCO), având în vedere că societățile prezente pe piața RCA au în portofoliu și alte produse de asigurare;

- destabilizarea altor piețe conexe (de ex. piața pieselor auto, piața serviciilor de reparații auto);

- tendința de aliniere a primelor RCA la nivelul maxim impus, fapt ce ar distorsiona mecanismul concurențial de stabilire al prețurilor pe piață;

- creșterea abruptă a primelor după renunțarea la plafonul impus pe un termen limitat, ceea ce ar putea accentua problemele din prezent în lipsa unor măsuri care să corecteze ineficiențele existente pe piață;

- scăderea nivelului de calitate oferit de asigurători și de întreprinderile active pe piețele conexe celei de asigurări auto;

- demararea de către Comisia Europeană a unei proceduri de infringement împotriva României pentru nerespectarea unei directive (*Directiva 2009/138/CE*).

3. Referitor la pct. 8 din inițiativa legislativă, prin care s-a intervenit asupra art. 37 alin. (2) lit. a) din *Legea nr. 132/2017* în sensul eliminării „*avertismentului scris*” și a mențiunii referitoare la derogarea de la art. 8

⁶ Începând cu 6.12.2021, *Uniga Asigurari S.A.* sistează vânzarea polițelor de răspundere civilă auto, în urma aprobării A.S.F. de a ieși de pe piață.

alin. (2) lit. a) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*⁷, arătăm că era necesară menținerea prevederii referitoare la derogarea anterior menționată.

Astfel, având în vedere că, potrivit *Ordonanței Guvernului nr. 2/2001*, limita maximă a amenzii contravenționale, în cazul contravențiilor stabilite prin lege și ordonanță este de 100.000 lei, fără prevederea referitoare la derogarea de la art. 8 alin. (2) lit. a) din ordonanță, nu s-ar putea menține limita maximă de 500.000 lei așa cum e prevăzut în art. 37 alin. (2) lit. a) din *Legea nr. 132/2017*.

În plus, având în vedere că inițiativa legislativă cuprinde un singur articol, în acord cu normele de tehnică legislativă, acesta urmează a se defini prin expresia „*articol unic*”⁸.

4. Menționăm că inițiativa legislativă introduce în mod evident o serie de măsuri care sunt în contradicție cu prevederile legislației europene, pentru care România are deja deschisă *Cauza de infringement nr. 2018/4075*, continuarea demersurilor de adoptare a acesteia atrăgând riscul ca România să fie sancționată de către Curtea Europeană de Justiție.

Astfel, o eventuală plafonare a primelor de asigurare nu ar rezolva problemele existente pe piață, ci doar le-ar intensifica, ceea ce ne determină să considerăm imperios necesar găsirea de soluții alternative pentru îmbunătățirea funcționării pieței, dar care să nu blocheze mecanismele concurențiale.

În concluzie, în baza argumentelor enunțate mai sus, considerăm că propunerea legislativă, în sensul plafonării tarifelor polițelor RCA la nivelul tarifelor de referință publicate de ASF, ar urma să genereze dezechilibre majore pe piața de asigurări, în ansamblu, fără a aduce beneficii agregate și durabile, fiind contrară *Legii concurenței* și *Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului*.

⁷privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare

⁸ Art. 47 alin. (3), teza finală din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Florin-Vasile CÎȚU**
Președintele Senatului